

**ПОСИЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
НА ШЛЯХУ ВСТУПУ
УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ
МОЛДОВА ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний вищий навчальний заклад
**«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського»**
Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет психології, політології та соціології
Universitatea de Stat din Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS
Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

**ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Протокол № 5 від 28.11.2024 р

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕСНКО**, д. соц. н., професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор, д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова

БОРІНШТЕЙН Євген, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

ПЕТІНОВА Оксана, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АТАМАНЮК Зоя, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Посилення консолідації суспільства та ролі людського капіталу на шляху вступу України та Республіки Молдова до Європейського Союзу : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кишинев- м. Одеса, 17-18 жовтня 2024 року) / за ред. д. с. н., проф. Лісесенко О. В. – 138 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2024

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2024

КОЛІСНИЧЕНКО Ксенія	СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	116
КОМАРИЦЯ Юлія	РОЛЬ МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН	119
МАХНИЦЬКА Марія	ПЕРЕВАГИ ВСТУПУ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ТА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	122
САВЕЛЬЄВА Марія	МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН ВІД МАНІПУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ: РОЛЬ МЕДІА	125
ЯГОЛЬНИЦЬКА Анастасія	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД ДІЙ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	128

населення, зменшенню соціальної нерівності та забезпеченню демографічної стійкості. Європейський Союз надає значну фінансову, інституційну та експертну підтримку країнам-кандидатам, що дозволяє реалізовувати ефективні соціальні програми, модернізувати інфраструктуру та підвищувати рівень надання соціальних та медичних послуг. Завдяки цим реформам, Україна та Молдова можуть подолати ключові соціальні виклики та забезпечити стабільний розвиток у майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сергієнко О. М. Європейська соціальна модель: перспективи для України. *Науковий вісник*. Київ, 2020. № 12. С. 45-58.
2. Попов Д. В. Фінансова допомога ЄС: соціальні перспективи. *Журнал міжнародної економіки*. Харків, 2019. № 8. С. 67-80.
3. Коваль І. П. Реформи соціального забезпечення у країнах-кандидатах на вступ до ЄС. *Соціальна політика в перехідних економіках*. Львів, 2021. № 6. С. 112-124.
4. Мельник О. В. Міграційні процеси та демографічна стійкість у контексті інтеграції до ЄС. *Демографія і соціальна політика*. Одеса, 2018. № 4. С. 89-102.
5. Гаврилюк І. В. Європейські програми розвитку регіонів: вплив на соціальну безпеку. *Соціально-економічні проблеми сучасності*. Київ, 2020. № 7. С. 33-47.
6. Програми ЄС для молоді: можливості для освіти та працевлаштування // Європейська освіта і мобільність. Львів, 2021. №5. С. 57-71.

Юлія КОМАРИЦЯ,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 035 «Філологія, перша англійська»,
факультет іноземних мов, Університет Ушинського*

Науковий керівник: Оксана ПЕТІНОВА, д. філос. н., професор кафедри
*філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,
Університет Ушинського*

РОЛЬ МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН

Засоби масової комунікації сьогодні охоплюють широкий спектр інструментів для поширення інформації. Застосування технологій мультимедійності у практиці сучасних ЗМІ стало звичною справою. Адже йдеться не лише про боротьбу за увагу аудиторії, а й, безумовно, вплив на неї. Сьогодні все частіше у соціальних мережах можемо спостерігати групи або окремих осіб, що діляться зі своїми підписниками просвітницькою або науково-популярною інформацією [1].

Під час бурхливого розвитку інформаційних технологій та активного впровадження процесів глобалізації соціальні медіа стають потужним інструментом впливу на людину. У час монополізації інформації

традиційними ЗМІ, відвертою пропагандою та маніпуляцією з боку телебачення, людина шукає інформацію на інших комунікативних платформах.

Якщо проаналізувати принципи формування громадської думки за посередництвом соціальних медіа, то насамперед слід врахувати психологічні чинники. Адже кожен індивід прагне бути почутим і прийнятим, задовольнити свою потребу у спілкуванні і приналежності до певної групи. Не менш важливим психологічним чинником є самоідентифікація, підтвердження правильності своїх переконань, утвердження своїх ідей через схвалення однодумців. І хоч комунікація відбувається у віртуальний спосіб, все ж її учасники дбають про створення певного іміджу, для них важлива їхня репутація [1].

Громадська думка у соціальних медіа формується за принципом довіри спільноти, доброчесності і відповідальності. Інформація поширюється через коло осіб, які мають між собою не лише віртуальні зв'язки, а й реальні, а далі до їх віртуальних друзів, далі – до друзів друзів і т. д. Так люди краще сприймають інформацію, довіряють її правдивості.

Ще одним потужним впливом на масову свідомість є чутки. Як правило, вони стосуються важливих для певної соціальної групи чи людини явищ, торкаються актуальних для них потреб та інтересів. Переказування чуток є неусвідомленим бажанням співдіяти у повідомленні чогось важливого та сенсаційного, виглядати проінформованим до моменту, коли переказана інформація буде загальновідомою. Часто у такий спосіб поширюються фейки, і до моменту їх спростування аудиторія настільки масштабно поширює цю інформацію, що не виникає жодного сумніву стосовно її правдивості. Потужний інформаційний вплив соцмереж помітний і серед громадських ініціатив, коли потрібно зібрати відповідну кількість підписів для втілення проєкту, здійснити голосування за певного кандидата, провести опитування чи анкетування, визначити рейтинги популярності [1].

З огляду на поширеність дезінформації в сучасному світі, стало важливіше розрізняти правду і брехню. Розвиток навичок виявлення та перевірки новин має вирішальне значення. Притягнення до відповідальності як спосіб реагування на дезінформацію є найбільш очевидним, втім не найефективнішим способом. Недоліком такого підходу є те, що притягнення до відповідальності — це реагування на вже здійснений факт. А фейки та інші т.зв. “активні заходи” зазвичай створюються так, щоб швидко поширюватись, фіксуватись у свідомості споживачів та гнучко підлаштовуватись під будь-які зміни, в тому числі нормативно-правового характеру. Будь-яке спростування, в тому числі публічне визнання компетентним органом фейкового характеру новини не зможе повністю нівелювати ефект від поширеної інформації.

Тому важливо враховувати та і інші способи протидії фейковим новинам:

- поширення власного наративу;

- спростування і розвінчування фейків;
- застосування механізмів суспільної відповідальності за поширення “фейкових новин” і розбудову саморегуляції та співрегуляції медіасередовища;
- підвищення медіаграмотності суспільства [3].

Підвищення медіаграмотності суспільства – комплекс превентивних заходів із вдосконалення здатності громадян самостійно виявляти фейки, опиратися маніпулятивному впливу, підлаштовуватися під зміни інформаційного середовища, розвивати власне критичне сприйняття інформації [2].

Основним інструментом для перевірки достовірності інформації є пошук новин про джерела. Якщо ви натрапили на цікаву історію на невідомому вам сайті, спершу слід перевірити інформацію щодо самого сайту. Зображення можна клацнувши правою кнопкою миші на фотографію та вибравши опцію «шукати зображення в певному пошуковому сервері». Це запустить пошук зображення, щоб перевірити, чи з'являлося воно раніше в Інтернеті, і в якому контексті, щоб ви могли побачити, чи не було його відредаговано». Також для достовірності, треба шукати кілька джерел інформації. Для цього потрібно перевірити, наприклад, як інформаційні видання повідомляють про одну і ту ж подію.

Дані дослідження показали, що медіаграмотність українців – тобто рівень вміння свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, а також користуватися розмаїттям медіа - є низькою [2].

Підсумовуючи, можемо зробити висновок, що сьогодні соціальні медіа впевнено зайняли свою нішу у масово-комунікаційній сфері. Крім того, соціальні медіа здобувають популярність не лише у потенційних підписників, а й у професійних журналістів. Той факт, що соціальні мережі мають потужну силу впливу на масову свідомість, спонукає не втрачати пильність, адже цим можуть скористатися маніпулятори.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вплив соціальних медіа на формування громадської думки. URL: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2020.48.10560>
2. Боротьба з фейковими новинами. URL: <https://postinformation.medium.com/%D0%D1%80%D0%BE%D0D0%B8-4d5ef6a4e5ec>
3. Боротьба з дезінформацією: як розпізнавати і боротися з неправдивими новинами. URL: <https://postinformation.medium.com/%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%82%D1%8C%D0%B1%D0%B0-%D0%B7-%D1%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8-4d5ef6a4e5ec>